

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris
Petri Marchantii**

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Titvlvs Primvs. De natura et perfectione status Religiosi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

TRACTATVS II.

De Statu Religioso.

TITVLVS PRIMVS.

*De Natura et perfectione Sta-
tus Religiosi.*

ARTICULUS PRIMUS.

*De perfectione ad quam Religiosus
Status ex natura sua tendit.*

I.

Religio est Status quorundam Christianorum, ad evangelicam perfectionem tendentium, per tria vota, Paupertatis, Obedientiae & Castitatis, perfecta sui traditione, & legitima acceptatione firmata, & sub modo vivendi, ab Ecclesia approbato. Dicitur (*status*) ob immobilitatem propositivoto perpetuo firmati. Dicitur (*ad perfectio-
nem Evangelicam tendentium*) propter Evangelica consilia, quæ etsi à Christo sint omnibus proposita, non tamen ab omnibus & singulis observanda: dicente Chri-

L 2

sto

stode castitate : Non omnes capiunt verbum hoc , sed qui potest capere capiat : Unde non tanquam præcepta : sed tanquam consilia & media perfectionis sunt proposita, opportuna tendentibus ad perfectionem. Aliud etiam dicit Evangelica vita, & aliud Evangelica perfectio : Evangelica enim vita dicitur : quæ amplectitur præcepta in Evangelio contenta, & prescriptiones universales, omnibus Christum sequentibus in Evangelio communiter datas. Evangelica autem perfectio dicitur, quæ se extendit etiam ad ea quæ sunt consilij tantum. Dicitur (*per tria vota*) his enim tribus votis distinguuntur Religiosi à cæteris Christianis : etsi enim cæteris Christianis isti sub consilio proponantur ad perfectioni exercitium : Religiosi illa sibi vendicant sub voto, seq; illis ita astringunt, ut ab eorum observantia, absque peccato Apostoli recedere nequeant. Dicitur (*perfecti traditione & legitima acceptione firmata*) ad distinguendum statum Religiosi, & vota , à particulari singularium personarum devotione, hæ enim personæ no-

se perfecte tradunt, nec vota acceptatione legitima confirmantur.

2. Perfectio hominis viatoris in ordine ad finem ultimum consistit in charitate, ita ut juxta progressum in gradibus charitatis, homo censeatur magis aut minus perfectus: unde & charitas in scripturis ponitur velut principium, medium, finis, ac velut scopus totius vitae hominis ad ultimum finem tendentis: ad Ephes. i. v. 4. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu ejus in Charitate.* Et cap. 3. *in charitate radicati & fundati, &c.* Est itaque charitas, fundamentum, incrementum, ædificatio, & complementum totius hominis Christiani. Ut patet ad Coloss. 3. *Super omnia autem hæc charitatem habete quæ est vinculum perfectionis.*

3. Juxta diversos respectus diversi modi reperiuntur in perfectione intra habitudinem Charitatis; juxta quos quinque perfectionis genera referuntur, cum quinque diversis obligationibus, à S. Bonav. in 3. Dist. 30. q. 3. Prima (inquit) est: perfectio

L 3 suffi-

sufficientia, quæ consistit in adimpleione
præceptorum, de hac Matth. 5. v. 48. *Estote
perfecti sicut & pater uester cœlestis perfectus
est:* 2. *Est perfectio Religionis: quæ con-
sistit in observantia Consiliorum,* de hac
Matth. 19. *Si vis perfectus esse vade & ven-
de omnia quæ habes.* 3. *Est perfectio præla-
tionis quæ consistit in Regimine subdito-
rum.* 4. *Est perfectio operationis: quæ cō-
sistit in ostensione exemplorum.* 5. *Est per-
fectio tranquillitatis, quæ consistit in con-
sumatione difficillimorum & optimorum.*

4. *Perfectio ad quam Religiosus status
ex natura sua tendit est sincerus Dei A-
mor super omnia, quatenus via mandato-
rum Dei, & consiliorum Evangelicorum,
voto & observatione acquiritur, ita S. Tho-
mas opus: 18 & sequentibus & Doctores
sancti communiter.*

Articulus Secundus.

*An perfectio ad quam Religiosi tendunt,
sit major, ea ad quam cœteri Christiani
tendere debent.*

1. **P**otest quidem interdum aliquis Chri-
stianus in sæculo remanens, ad perfe-

etiorum amoris gradum pertingere, quam Religiosus votis ad strictus, hæc enim perfectio à Deo dirigente varijs donis, promovente ineffabili sua providentia provenit, qui cui vult, & quomodo vult, dona sua distribuit, non habita ratione status, vel personæ, nec est qui dicere audeat cur sic facis.

2. Perfectio vero charitatis, ad quam Religiosi ex vi status & professionis suæ tenderent tenentur, excedit multis gradibus perfectionem omnibus Christianis communem. Nimirum: Efficacia mediorum, excellentia operationum, puritate & unitate finis. Efficacia mediorum in tribus votis consistit, Paupertatis, Obedientiæ, & Castitatis: cum enim qui in sæculari vita degunt, tribus maxime aciebus impellantur, concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, ac superbia vitæ, sub triplici hoste: Carne, mundo, & Diabolo, qui Rex est super omnes filios superbiæ, quibus homo vix & ne vix quidem, nisi singularissima gratia resistere potest: Religiosus tribus votis se obligans, ab eis velut imminutus

evadit: à concupiscentia quidem oculorum & mundo, paupertate: quæ omnia relinquit, à concupiscentia carnis & carne: castitate: à superbia vitæ & Diabolo: propriæ voluntatis abrenuntiatione, sub obedientiæ jugo.

3. Excellentia operationum: in perfectissima sui consecratione in obsequium Dei, attenditur. Religiosus enim se totum in Holocaustum offert, & quidem holocaustum medullatum, quippe qui mundū, carnem & seipsum, in altari crucis consumit, ita S. Gregor. *Hom. 20. in Ezechiem circa finem*, (ubi sic ait) *Cum quis aliquid Deo vovet & aliquid non vovet, sacrificium est: cum vero omne quod habet, omne quod vivit, omne quod sapit, omnipotenti Deo vorerit, Holocaustum est.*

4. Puritas & unitas finis in hoc consistit: quod soli Deo adhaereant, & velut in illum ut scopum omnes colliment; quod paucis verbis Christus confirmat: *Si quis (inquit) vult post me venire, abneget semet ipsum & tollat crucem suam & sequatur me. Ad hoc enim collimat sui abnegatio per*

per perfectam renuntiationem: Bajulatio crucis per utriusq; hominis mortificationem, sequela Christi per purissimum amorem, ut cum Paulo Religiosus dicere possit: ad Galat. 2. v. 20. *Christo confixus sum cruci, vivo autem jam non ego, vivit vero in me Christus.*

Articulus Tertius.

De Voto in genere.

1. **V**otum est promissio valida facta Deo, dicitq; voluntatem firmam se obligandi; ut autem votum sit validum, & in conscientia obliget, requiruntur quinque conditiones. 1. Ut sit deliberatum: id est ut fiat cum plena animadversione rei quæ agitur, quia votum est lex & servitus voluntaria. 2. Ut sit liberum: id est, non metu vel dolo injusto extortum, & aliunde error vel ignorantia voluntariorum non tollat, quia votum metu injurioso extortum est invalidum: metus vero rationabiliter incussum, vel ex naturalibus causis ortus, votum non invalidat. Ut cum quis vovet in morbo gravi, naufragio, mortis,

L 5

peri-

periculo , vota ista valida sunt. 3. Ut fiat cum intentione se obligandi. 4. Ut votum sit de re possibili & Deo grata : nam quando opus malum, vel est materia voti , vel pertinet vel conjungitur executioni operis, sive rei illius quam quis vovet , votum irritum est & nullum : peccatq; mortaliter qui sic vovet. 5. Ut vovens se possit obligare : nam qui alteri perfecte in omnibus, vel saltem quo ad materiam voti subjectus est, vovere non potest. Hinc vota particularia Religiosorum , à superiore irritari possunt , excepto voto ingrediendi Religionem arctiorem , quod ratione perfectionis. Semper est in potestate Religiosi. Sic etiam Maritus potest omnia vota uxoris irritare, quæ ipsi, prolibus, vel rei familiari incommoda videntur. Uxor etiam illa viri vota irritare potest , quæ debito & juri Matrimoniali , grave incommodum præstant.

2. Vota vero omnia tam solemnia quam simplicia, in Conscientia obligant duplice titulo : Nimirum fidelitatis & Religionis. Quia vota essentialiter sunt promissiones, omnis

omnis autem promissio acceptata, jure fidelitatis promittentem obligat, ergo & vota titulo fidelitatis obligant. Ratio posterioris tituli est, quia omne opus bonum Deo concupatum, ad ejus cultum & reverentiam, Religionis virtutem induit, sed vota sunt obligationes quædam factæ Deo, ad ejus cultum, ergo titulo Religionis obligant. Qualitas vero obligationis voti interpretanda primum venit, ex intentione voventis, deinde ex materia voti, qui autem remanet dubius de ijs quæ ex parte voventis essentialiter requiruntur ad votum, non obligatur voto, sed ab obligatione ejus, etiam manente dubio, liber est.

3. Obligatio voti cessat quinq; fere modis: nimicum: cessatione materiae, cessatione conditionis aut circumstantiæ, irritatione, commutatione, dispensatione. Cessat vero votum ratione cessationis materię, quando materia quæ prius erat legitima, fit postea illegitima, aut definit esse in se, vel si fiat impossibilis, vel majoris boni impedimenta. Secundo cessat votum cessante conditio-

aut circumstantia cessat, aut ita immutatur,
ut intentionem voventis omnino alterare
censeatur. 3. Cessat votum ratione irri-
tationis quādō invalide factum est. 4. Cef-
sat per commutationem , quando ob ha-
bente auctoritatem commutatur , omnis
autem qui potest in voto dispensare, potest
& illud commutare , sive potestas sit ordi-
naria, sive delegata: qui autem habet pote-
statem commutandi , debet illa immutare
in æquale vel fere æquale , aut saltem quod
adeo notabiliter minus non sit, non tamen
requiritur quod causa commutationis tan-
ta sit quanta dispensationis. 5. Cessat vo-
tum per dispensationem, quæ est condona-
tio obligationis totalis voti , facta ab ha-
bente potestatem, idq; ratione justa ac ra-
tionabili postulante. Potestatem vero ha-
bet in ordine ad totam Ecclesiam summus
Pontifex respectu omnium votorum. Epi-
scopi respectu suorum subditorum , in o-
mnibus votis summo Pontifici non reser-
vatis. Item prælati majores Religionum
respectu suorum Religiosorum. Item:
Confessarij mendicantium & qui cum illis
parti-

participant, habent potestatem delegatam dispensandi, in omnibus votis in quibus dispensare possunt Episcopi. Justæ vero causæ dispensationis sunt sequentes. 1. Utilitas Ecclesiæ. 2. Honor Dei. 3. Utilitas gravis voventis. 4. Fragilitas ejus admodum periculosa. 5. Levitas ac animi perturbatio in vovendo.

Peccata quæ in votis committuntur.

1. Quicunq; ficte Deo vovet non habens voluntatem votum adimplendi, peccat mortaliter.

2. Quicunque ob malum finem votum Deo emittit, peccat mortaliter.

3. Omne votum de materia mala sive de peccato etiam veniali, est mortale peccatum.

4. Votum de re impossibili, sub ratione impossibilitatis apprehensa est peccatum mortale, quia rem impossibilem Deo promittere est Deum irridere.

5. Omnis transgressio voti ad mortale peccatum obligantis, sive fiat per commissiōnem sive per omissionem, est peccatum mortale.

Articulus Quartus.

De voto Paupertatis.

1. Paupertas Religiosa propriè non dicit indigētiam sive rerum inopiam, probatur Actor. 4. Multitudinis credentialem erat cor unum & anima una: nec quisquam eorum quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia. Et ut ostenderet indigentiam non esse de essentia paupertatis, subdit: *Neg̃ enim quisquam egens erat inter illos.*

2. Paupertas Religiosa est voluntaria abdicatio omnis possessionis, Dominij, & cuiuscunque juris Civilis & Politici, sive actualis sive possibilis, ac etiam usus proprij, ad rem quamcunq; temporalem, propter Deum & Christi, sequelam. Dicitur (*abdicatio voluntaria*) quæ enim absque vero consenatu voluntatis fit, vere Religiosa non est, sed pure mundana & necessitatis. Dicitur (*omnis possessionis, Dominij, & cuiuscunq; juris Civilis, etiam usus proprij*) hæc enim omnia in paupertate Religiosa requiruntur: omnis enim proprietas à sta-

tu Re-

tu Religioso exulare debet , juxta illud
Innocentij 3. in cap. cum ad Monast. de statu
Monast. Abdicatio proprietatis, sicut & cu-
stodia castitatis, adeo est annexa Regula mo-
nachali, ut contra eam nec summus Pontifex
possit licentiam indulgere. Dicitur (juris
Civilis & Politici) non enim Religiosus
abdicare potest usum juris naturalis sive
Divini , quo quilibet vivens debet uti, re-
qualibet necessaria ad conservationem sui
esse. Dicitur (actualis vel possibilis) ut Re-
ligiosus non tantum abdicet à se Dominiū
vel jus in bona, quæ actu possidet, sed et-
iam omnem spem juris Civilis, in omnia
quæ cum tempore quovis modo acqui-
rere posset.

3. Paupertas vero Religiosa duplex est:
alia in particulari dumtaxat obligans, quæ
ita abdicat omne jus civile & politicum, ab
omnibus singularibus personis per pro-
fessionem Religiosam, ut tamen admittat
Dominia , possessiones , & proprietatem
bonorum temporalium in communi. Alia
est paupertas Religiosa in particulari &
communi: quæ omne jus civile ad bona
tem-

temporalia ita abdicat, ut nec conventui in communi, nec particularibus personis, etiam superioribus competere possit. Et hæc est altissima paupertas, quam voent omnes qui sub regula S. Francisci militant.
Exceptis PP. Conventualibus.

4. Quatuor denique terminis concluditur paupertas Religiosa in particulari:
 1. Ut rebus tanquam non suis. 2. Ut de voluntate rationabili superiorum. 3. Ut juxta modos in Regula vel constitutionibus cujuscunq; Religionis expressas. 4. Ut in intra limites honestatis & modestiæ.

Articulus Quintus.

De peccatis contra votum Paupertatis.

1. **P**eccant mortaliter: juxta rationem gravitatis materiæ, qui ante Professionem, sibi pecunias, census, redditus, praestationes, & similia quovis nomine nuncupentur reservant, & quamdiu in illis perseverant, sunt in statu damnationis, illa enim reservatio est directe contra votum paupertatis, & qui sic reservat convincuntur in actione sacra & religiosa votorum, mentiri Deo & Spiritui S.

2. No-

2. Novitius qui sibi aliquid retinuit, ut possessive de re illa disponere, uti, gaudere, absque dependentia superiorum intendat, professionem emittens, peccat mortaliter.

3. Peccant mortaliter, qui hæredes vel hæreditatem onerant, aliquo simili peculio, suæ personæ tanquam domino, sive usu fructuario, sive alio jure, ad propriam & independentem dispositionem, vel usu, felicito.

4. Qui legata simili reservatione sibi facta, ita in se assumunt, ut non aliter dari, vel solvi sustineant, imo impedianc solventur, nisi juxta eorum voluntatem, quamdiu in tali voluntate & statu perseverant, in peccato mortali existunt.

5. Peccant mortaliter fratres, qui permittunt sibi legata quædam annua à parentibus relinqui, suo arbitrio & rogatu disponenda, pro suis vel conventuum necessitatibus.

6. Quidquid sapit Dominium, proprietatem, usum fructuum, dispositionem, sive administrationem liberam, in quacunque remobilisive immobili, sive per modum redi-

reditus, proventus, pensionis, independentis dispositionis, alicui regulari singulariter adveniat, absque proprietatis vitio illi convenire non potest, est autem proprietas, in re moraliter reputata notabili & gravi, peccatum mortale.

Articulus Sextus.

De voto Obedientie.

I. **O**bedientia religiosa est actus virtutis Religionis, quo adultus suo juri & voluntati, sponte & voluntarie, quantum potest propter Deum, perpetuo renuntiat, se ipsum in aliqua religione approbata, legitimis superioribus tradens, ad ei imperandum, de eo disponendum, sive eo utendum, intra terminos liciti, & regulæ Religionis, quam profitetur; Dicitur (*actus virtutis Religionis*) non enim inter virtutes morales absque injuria recenseri potest, quæ pro objecto habet Dei solemnem cultum, actus enim ejus proprii sunt, obediens homini propter Deum, sive Dei locum tenenti. Unde B. Laurentius Justinianus: *L. de ligno vita tract. de Obedientia,*

dientia, definit obedientiam Religiosam, quod
sit spontaneum & rationale propriæ volun-
tatis Sacrificium. Dicitur (quod adultus)
ut nimirum; & ad adultam ætatem perve-
nerit, & suæ voluntatis ac libertatis com-
posit. Dicitur (Sponte) ut nimirum vo-
tum obedientię non ex necessitate aut coa-
ctione procedat. Dicitur (perpetuo) quia
obedientia Religiosa perpetua est, sicut &
status perpetuus, qui sola morte comple-
tur, ejus exemplo, qui factus est pro nobis
patri obediens usque ad mortem.

Dicitur (suo juri & voluntati renuntiat) in hoc enim vis obedientię consistit, ut nec
contra certam voluntatem superioris, pro-
priam allegare quis possit in exteriori di-
spositione, nec jure aliquo post professio-
nem, religionis juri contraniti. Dicitur
(quantum potest) non enim potest omni
juri & voluntati homo renuntiare, jus e-
nim divinum naturale semper in Religioso
illibatum manere debet.

Dicitur (in aliqua religione approbata) obediencia enim extra Religionem ap-
probata, ob event⁹ malos & periculosos
prohi-

prohibita, non spectat ad statum Religiosum. Dicitur (*legitimis superioribus tradens*) soli enim illi tradi potest voluntatis & juris proprij dispositio qui hominem acceptare potest & Religioni incorporare.

Dicitur (*ad ei imperandum, & de eo disponendum, sive eo utendum*) hæc enim tria sunt, quæ potest superior Religionis in Religiosum subditum exercere, mandare per obedientiam: disponere de persona in officiis Religionis, eo uti in oneribus & exercitijs, & subditus tenetur obedire.

Dicitur (*intra terminos liciti & Regulae Religionis quam profitetur*) professio enim contractus est quidam sanctus & immaculatus, qui nec potest ad illicita trahi, nec illicita pati: est & ordinatus, ut profitens nec ultra suæ Regulæ onera gravetur, nec inordinate vexetur.

2. Obedientia Religiosa non extenditur ad ea, quæ supra Regulam simpliciter sunt, nec ad ea quæ ad Regulæ vel status observantiam non pertinent, in ijsque Religiosus prælato præcipienti, obedire non tenetur. Patet ex illo S. Bernardi *Lib. de pra-*

præcept. & dispens. c. 8. Nihil inquit me prohibeat prælatus horum quæ promisi, nec plus exigat quam promisi, vota mea nec augeat sine mea voluntate, nec minuat sine certa necessitate.

3. Quæ vero Christiano homini ad observantiam mandatorum Dei, vitationem periculorum peccati, passionum mortificationem, vel remedium, pænitentiam, & satisfactionem imponi ex causa possunt, illa etiam legitime à superioribus, subditis suis Religiosis, præcipi per Obedientiam possunt, etsi videantur à Regula aliena esse, sicut etiam quæ ad justitiam & peccatorum vindictam pertinent, etsi Regulæ observantiam excedant. Quia sicut in omni Republica, justitia requiritur, ad corrigenda mala, imo ad cogendum ad bona. Ita in congregationibus Religiosis, ad conservationem status necessaria sunt, & consequenter si non Regulæ, censentur tamen statui & congregationi annexa, & potestati superiorum commissa.

4. Meritorium etiam est subdito religioso, obedire superiori in omnibus, absq; ulla

ulla reflectione , judicio vel discussione, quando nulla apparet ratio vel suspicio illiciti,in obedientiæ actu. Quia ubi nulla ratio illiciti apparet, sanctum & laudabile est religiosis, voluntatē suam, voluntati superioris , cui eā cōsignavit, cōformare: in hoc enim abnegatio propriæ volūtatis cōsittit.

5. Omnis vero superior regularis, sive vir, sive fæmina, juxta materiam suæ potestati substratam, præcipere potest mandato obedientiæ , obligante ad peccatum mortale , quia hæc obedientia est materia voti, & voto Religioso alligata , ac consequenter ejus transgressio, in materia gravi est peccatum mortale , unde superior vir, vel fæmina regularis, dans mandatum obedientiæ , in ordine ad servandam regulam, si velit potest ad peccatum mortale obligare, & si indicet se obligare , subditus vel subdita tenetur obedire.

Articulus Septimus.

De peccatis contra votum Obedientie.

i. **N**on facere sive non adimplere voluntarie, quod à superiore per præceptum

ceptum rigerose de mandatum vel prohibitum est, in materia gravi, ad regularem observantiam aliquo modo pertinente, peccatum est mortale.

2. Refragari, resistere, obmurmurare, contra obedientiam superiorum contumaciter, peccatum mortale est, eo gravius quo rebellio est gravior & magis scandalosa.

3. Contemptus superioris, in omni precepto & mandato, ex genere suo peccatum mortale est, etiam in materia levi. Quia in superioris persona contemnitur Deus, cuius superior personam gerit.

4. Gravissimo peccato inobedientiae peccat, qui contra superiorem, ob mandatum obedientiae, sive correptionem insurgit, & verbis, minis, improperijs, obedire renuit. Et haec quidem sunt peccata explicitae inobedientiae, multae autem sunt inobedientiae implicitae, in quibus etsi formaliter & exterius obedientiae formali non resistatur, subdit tamen dolis, tergiversationibus, & contradictionibus tantum agunt, ut vel non audeant superiores illis aliquid in jungere, vel si injunxerint, teneantur revocare, & tales quoque peccant graviter.

Arti-

Articulus Octavus.

De voto Castitatis.

I. **C**astitas Religiosa est; renuntiatio
Comnis delectationis voluntaria libi-
dinosæ, etiam licitæ, propter Deum, so-
lemni voto in perpetuum in religione ap-
probata confirmata. Dicitur (*Renun-
tio*) etsi enim castitas, interdum actus po-
sitivos concomitantes habeat, ipsa tamen
castitas, formaliter consistit, in quadam ne-
gatione & renuntiatione cujuscunq; libi-
dinis. Dicitur (*libidinosæ*) ut excludantur
delectationes partis sensitivæ, quæ adve-
neream delectationem non tendunt, sed
mere naturales sunt, & appetitum sensiti-
vum non excedunt. Dicitur (*etiam licite*)
ut excludatur omnis delectatio venerea,
quæ inter conjuges, procos, & despensa-
tos post sponsalia censetur licita.

Castitas Religiosa his prærogativis præ-
cellit omnem castitatem, quæ Deo in Reli-
gione approbata, consecrata non est.

i. Excellentia virtutis Religionis: per
votum enim castitatis Religiosæ, homo
corpus

corpus & carnem suam Deo in holocausti hostiam immolat: corpus suum templum Deo immutabili consecratione dedicat: & paulo teste ad Galat. 5. Carnem suam cum yitijs & concupiscentijs crucifigit.

2. Immutabilitate: quia nullo superveniente meliori bono mutatur, & dissolubilitatem nescit; dispensationem, manente statu Religioso, non admittit.

3. Puritate: castitas enim conjugalis admittit delectationes ordinatas conjugij, castitas virginalis & vidualis voto solemniter firmata, potest ad nuptias congruis medijs aspirare, castitas vero religiosa omnem nævum excludit, & angelicam puritatem requirit: nullam in cogitatione, verbo, opere, vel modicam oblationem venereum, etiam sub quovis licito titulo, in Religioso admittit. Et hanc puritatem ex sui natura vovet omnis approbata Religio, dum non tantum objecta removet, sed etiam incentiva quæcunque arcet, temperantiam præcipiens, abstinentiam & jejunia colens, mortificationem censibus imperans, à mundanis conversationibus abstrahens.

M

2. Per

2. Per se & in ratione simplicis obligationis præcepti castitatis, non obligatur religiosus ad plura ex vi sui voti, quam ad ea, ad quæ præceptum castitatis obligato-mnes Christianos, et si altioris Ordinis obligatio ex vi voti voventem consequatur. Omnis enim Christianus juxta declaratio-nem Christi Matth. 5. non tantum tenetur vitare actus fornicationis, adulterij, &c. Sed etiam omnem in cogitatione, verbo, opere, veneream & voluntariam delecta-tionem, imo & omne periculum quod ex sensibus externis, imaginatione &c. immi-net: ad plura autem non tenetur religiosus ex vi voti nisi ut sit, Apostolo i. ad Corinth. 7. attestante: sanctus corpore & spiritu. Id est ab immunditijs corporalibus & spiri-tualibus liber.

3. Graviori tamen peccato offendit reli-giosus, quovis actu, cogitatione, vel verbo libidinoso, contra votum castitatis pec-cans, quam quilibet cælebs vel conjugatus, contra præcepta castitatis. Quia quod in cælibe est simplex fornicatio, vel etiam in conjugato adulterium, quodque in alijs spe-

speciebus peccatorum carnis, est vel sodomya, stuprum, vel incestus, in Religioso est Sacrilegium : tum ob votum quod Deo per virtutem Religionis nuncupatur, tum quod Corpus & animus Deo per votum castitatis immolatus, profanetur.

4. Extrinsecus etiam ratione scandali, multa in materia castitatis Religiosis sunt interdicta, quæ in alijs vitia non reputantur, si quæ inter sacerdetales conversatio, cum fæminis censetur honesta & urbana, inter Religiosos interdum censetur scandalosa, & verbum scurrile, quod inter sacerdetales in jocum interpretari solet, in Religioso reputatur impudicum, unde est illud S. Bern. lib. 2. de confid. ad Eugen Pontif. c. 13. *Communi axiомate ubiqꝫ usurpatum : Nuge quæ in ore secularium sunt nuge, in ore Sacerdotum sunt Blasphemia.*

5. Ex his quilibet colligere poterit, quanta puritate debeat Religiosus conversari, et si enim mente & corpore sit castissimus; potest tamen signis, verbis, moribus, gestibus immorigeris, vel in alijs libidine in excitare, vel videntes scandalizare.

M 2

Nec

Nec se putet excusari puritate castitatis,
quam mente & corpore possidet, cum enim
status Religiosus sit puritatis & casti-
tatis exemplar, etiam in verborum & to-
tius externi hominis compositione, seita
castum exhibere tenetur.

TITVLVS SECUNDVS,

*De Novitiatu et Novitio-
rum Professione.*

Articulus Primus.

De Novitiatu.

I. **N**Ovitiatus est probatio Religionis,
alicui ad certum tempus, ab haben-
te potestatem, sub certis legibus concessa,
in ordine ad professionem Religiosam,
juxta liberam postulationem Novitij pro-
bantis, & consensum ac acceptationem
eorum, quorum est, ad professionem ad-
mittere. Novitiatus enim ordinatus est,
tum ut quis Religionis onera probet, tum
ut à Religione probetur ad certum tem-
pus, nam non potest esse probatio perpe-

tua,